TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20902
Tarih : 28.10.2026

10/4924

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye'de genel olarak basın ve ifade özgürlüğünün önündeki engellerin, gazetecilere yönelik adli ve fiziki baskıların, sansür mekanizmalarının ve özelde Kürt basınına dönük artarak devam eden sistematik saldırıların, gözaltı, tutuklama, dijital engelleme ve kayyım uygulamalarının boyutlarının tespit edilmesi, halkın haber alma hakkının güvence altına alınması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Dicle Fırat Gazeteciler Derneği'nin (DFG) 2025 Yılı ve 2026 Yılı Eylül Ayı Hak İhlalleri Raporları, Türkiye'de basın özgürlüğü alanında yaşanan ihlallerin yalnızca münferit müdahaleler olmadığını, idari ve yargısal mekanizmalarla yürütülen kurumsallaşmış bir baskı konseptine dönüştüğünü ortaya koymaktadır. DFG'nin tespitlerine göre, erişim engelleri ve hesap kapatma kararları haber içeriklerinin ötesine geçerek gazetecilerin şahsi hesaplarını, bağımsız yayın organlarını ve sivil toplum kuruluşlarını kapsayan kitlesel bir dijital sansür mekanizması halini almıştır. Milli güvenlik ve kamu düzeni gibi muğlak gerekçelerle alınan kararlara küresel dijital medya şirketleri de uyum sağlayarak sansüre ortak olmaktadır. Ev baskınları, kelepçeli muayene dayatmaları, adli kontrol tedbirleri, uzun tutukluluk süreleri, ekran karartmalar ve cezaevlerindeki sevk uygulamalarıyla basın emekçileri mesleklerini icra edemez hale getirilmektedir.

Kürt basını ise gazetecilik faaliyetleri ve editoryal tercihleriyle doğrudan hedef alınmakta, haber ajanslarının internet siteleri ve sosyal medya hesapları yüzlerce kez erişime kapatılarak kamusal alandan izole edilmeye çalışılmaktadır. DFG, medyadaki çatışmacı dil yerine barış gazeteciliğinin hakim kılınmasını, kapatılan sitelerin ve hesapların açılmasını, RTÜK ve BTK'nın demokratikleştirilmesini ve tutuklu gazetecilerin serbest bırakılmasını talep etmektedir.

Raporlarda yer alan somut istatistikler durumun ciddiyetini gözler önüne sermektedir. 2025 yılında 127 gazeteci gözaltına alınmış, 40 gazeteci tutuklanmış, 47 gazetecinin evine baskın düzenlenmiş, 52 gazeteci kötü muameleye maruz kalmış, 33 gazeteci tehdit edilmiş ve 73 gazetecinin haber takibi engellenmiştir. Gazeteciler hakkında 134 yeni soruşturma ile 96 dava açılmış, yargılamalarda 83 gazeteciye toplam 101 yıldan fazla hapis cezası verilmiştir. TELE1 ve Ciner Grubu'na kayyım atanmış, 294 basın emekçisi işsiz kalmış, 125 internet sitesi kapatılmış, binlerce dijital içeriğe erişim engellenmiştir. 2026 yılı Eylül ayı bilançosunda ise 15 gazeteci gözaltına alınmış, 8 gazeteci tutuklanmış ve cezaevlerindeki tutuklu gazeteci sayısı 30'a yükselmiştir. Sadece Eylül ayında T24 ve Medya Radar gibi haber siteleri bütünüyle erişime kapatılmış, binlerce sosyal medya hesabına erişim engeli getirilmiş ve RTÜK tarafından yayın kuruluşlarına 14 ceza kesilmiştir.

İhlallere maruz kalan isimler ve yayın organları incelendiğinde baskının kapsamı açıkça görülmektedir. Özgür Basın geleneği kapsamında Abdurrahman Gök, Derya Ren, Öznur Değer, Metin Yoksu, Nedim Oruç, Zeynep Durgut, Rabia Önver, Mehmet Şahin, Pınar Gayıp, Nadiye Gürbüz, Elif Bayburt, Züleyha Müldür, Ahmet Polad, Reyhan Hacıoğlu, Necla Demir, Rahime Karvar, Welat Ekin, Vedat Örüç, Ahmet Güneş, Dicle Baştürk, Eylem Emel Yılmaz, Yavuz Akengin, Ozan Cırık, Sofya Alağaş, Mehmet Şakir Karadaş, Rohat Bulut, Hülya Taş, Beritan Canözer, Diren Yurtsever, Berivan Kutlu, Zilan Gül, İsmail Çoban, Şehriban Aslan, Ceylan Şahinli, Mehmet Şah Oruç, Selman Çiçek, Dicle Müftüoğlu, Roza Arpa, Bazid Evren ve Medine Mamedoğlu gözaltı, tutuklama, tehdit ve yargısal baskılarla karşılaşmıştır. Bu gelenekten Mezopotamya Ajansı, JINNEWS, Ajansa Welat, Xwebûn, Azadiya Welat, Yeni Yaşam Gazetesi, ETHA, Özgür TV, DİHA, Demokratik Modernite, Mücadele Birliği ve PİRHA gibi kurumlar sürekli erişim engellerine maruz kalmıştır. Genel basın alanında ise

kamuoyunun yakından tanıdığı gazetecilerden Merdan Yanardağ, Fatih Altaylı, Alican Uludağ, Tuğba Tekerek ve İsmail Arı gözaltı, tutuklama, adli kontrol veya yargısal soruşturmalarla hedef alınmış, TELE1, Halk TV, NOW TV, T24, Evrensel ve BirGün gibi yayın organları mali, idari ve yargısal yaptırımlarla karşı karşıya bırakılmıştır.

DFG'nin raporları ve tüm bu tespitler ışığında Türkiye'de basın bağımsızlığını tehdit eden adli ve idari baskıların, kayyım uygulamalarının, dijital sansürün ve özellikle Kürt basınına yönelik süregelen ayrımcı ve cezalandırıcı engellemelerin araştırılması, tutuklu gazetecilerin durumunun incelenmesi ve halkın haber alma hakkının korunması amacıyla bir Meclis Araştırması açılması elzemdir.

1	SÜMEYYE BOZ ÇAKI	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	